

Інформаційні системи агробізнесу в Україні

Шаповал Олена Федорівна,

канд. екон. наук, доцент

Український державний університет

харчових технологій

Агробізнес є системою взаємопов'язаних галузей, які створюють сільськогосподарську продукцію і здійснюють її рух до споживача.

До таких галузей відносяться:

- галузі, які виробляють ресурси для сільського господарства;
- галузі безпосередньо сільськогосподарського виробництва;
- галузі, які займаються збутом сільськогосподарської продукції, її переробкою та розподіленням.

Інтенсивний розвиток галузей агробізнесу неможливий без використання спеціалістами на практиці широкого спектру знань та інформації (правової, фінансово-економічної, технічної, технологічної та ін.).

Сьогодні сільськогосподарські виробники отримують різноманітну інформацію з великої кількості джерел. Але ця інформація більшою частиною не є систематизованою, і часто не відповідає запитам та умовам конкретного господарства.

В той же час, ринкова економіка є високорозвиненою інформаційною економікою. Тому в умовах ринкового перетворення аграрного сектору проблема створення сучасної системи інформаційного забезпечення сільського господарства є актуальною. Світовий досвід використання таких систем в США, Німеччині, Голландії та інших країнах свідчить про те, що вони є ефективним важелем в стимулюванні аграрного виробництва та забезпеченні його конкурентоспроможності.

Інформаційну систему агробізнесу можна розглянути як частину глобальної інформаційної інфраструктури України, де задіяні як державні так і комерційні установи. Створення інформаційної системи агробізнесу пов'язано, на наш погляд, з вирішенням технічних та організаційних питань:

- організації глобальних, регіональних та локальних комп'ютерних мереж та відповідних баз даних;
- залучення спеціалістів-професіоналів для організації робіт по впровадженню сучасних інформаційних технологій обробки інформації;
- запрошення провідних вчених, науковців для проведення досліджень та розповсюдження їх результатів у сільськогосподарське виробництво;
- створення команди спеціалістів щодо реалізації проектів подальшого впровадження нових інформаційних технологій у агробізнесі, виходячи з тактичних та стратегічних цілей його розвитку.

Як показує досвід країн світу, найважливішим елементом інформаційної системи є створення інформаційно-консультативних служб (ІКС).

Головною метою функціонування цих служб є надання спеціалістами-консультантами практичної допомоги, порад сільськогосподарським виробникам, фермерам з різноманітних питань їх діяльності (фінансування, податків, укладання договорів на збут продукції, оренди землі, техніки тощо). Консультанти ІКС можуть також виконувати конкретні заявки фермерів, а також займатися впровадженням результатів наукових досліджень.

Корисність та ефективність ІКС обумовлена можливістю:

- 1) одержання, накопичення, перетворення, адаптування різноманітної інформації до своєчасних потреб сільського господарства;
- 2) підтримки безпосереднього контакту між спеціалістами ІКС та сільськогосподарськими виробниками;
- 3) акумуляції сучасних знань та нових технологій в ІКС, які потім через спеціалістів ІКС можуть бути впроваджені на практиці;
- 4) застосування сучасних технічних засобів передачі та обробки інформації (комп'ютерних мереж, електронних систем обміну інформації, пакетів прикладних програм та ін.).

Використання платформ Internet, а також спеціального програмного забезпечення (наприклад, GroupWare for Electronic Communications) дозволяє підтримувати функцію комунікації між спеціалістами, а також роботу у командах.

Впровадження сучасних інформаційних технологій: електронної та речової пошти; Internet-телефонії, пейджинга дозволить персоналу ІКС ефективно працювати та підтримувати професійні зв'язки.

Для активізації плідної сумісної роботи спеціалістів, обміну ідеями, ресурсами, сервісом можна також використовувати системи електронних конференцій, Chat systems та ін.

Створення ІКС у агробізнесі України знаходиться на початковому етапі. Вважаємо, що формування регіональних та районних ІКС дозволить розповсюджувати знання та нові технології для сільського господарства відповідно до зональних природних умов. Кадровий потенціал ІКС може бути створений шляхом залучення фахівців університетів, науково-дослідних інститутів різних галузей сільськогосподарських знань, менеджерів та практиків.